

P. E. SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖ

P. E. SVINHUFVUDS MINNESSTIFTELSE

P. E. SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖN TOIMINTAKERTOMUS 1.10.2018-30.9.2019

Muistosäätiön ensisijaisena tehtävänä on Svinhufvudin ja häntä lähellä olevien asioiden esille nostaminen valtakunnallisella tasolla. Säätiön tarkoituksena on isänmaallisten perinteiden vaaliminen ja kehittäminen sekä Svinhufvudin muiston ja elämäntyön säilyttäminen jälkipolville. Säätiö toteuttaa tehtävänsä jakamalla stipendejä ja apurahoja itsenäisyysajan ja sitä edeltäneen ajan historian tutkimiseksi sekä siihen keskeisesti liittyvän P. E. Svinhufvudin osuuden tunnetuksi tekemiseksi julkaisemalla tutkimusta tai avustamalla tutkimuksen julkaisemista sekä vaalimalla muullakin arvokkaalla tavalla Svinhufvudin muistoa. (Säännöt)

Toimintavuonna 1.10.2018–30.9.2019 korostuivat Suomen 1919 hallitusmuodon satavuotisjuhlinta, Svinhufvudin lakimiestoiminta ja oikeusvaltioteema sekä Kotkaniemen tukeminen. Keskeisenä hankkeena oli Svinhufvud verkkosivun sisällöllinen ja visuaalinen uudistaminen.

Luumäen kunta on ottanut vahvan vastuun Presidentti Svinhufvudin kotimuseo Kotkaniemen toiminnan ylläpitämisestä ja Kotkaniemi on saanut uuden Leader-hankerahoituksen. Kotkaniemi toimii taloudellisesti ja hallinnollisesti itsenäisenä ja sille perustetun neuvottelukunnan tukemana. Muistosäätiö voi edelleen tukea Kotkaniemen viestintää ja verkostoitumista, vaihtuvia näyttelyitä sekä tapahtumia ja seminaareja Kotkaniemeen.

Muistosäätiön on kuluvalle toimikaudella tehnyt laajaan verkostoon perustuvaa yhteistyötä. Perinteinen yhteistyö Kotkaniemi-säätiön, Svinhufvud af Qvalstad-sukuyhdistyksen, vapaussodan perinneyhdistysten kanssa jatkui. Mannerheim-säätiön ja Mannerheim-museon kanssa toteutettiin seminaari "Suomen hallitusmuoto 1919. Svinhufvud, Mannerheim ja valtionpäämiehen asema". Kotkaniemeen vuonna 2020 avattavaa näyttelyä "Svinhufvud, ampumaurheilu ja metsästys" valmistellaan Suomen

Metsästäjäliiton, Etelä-Karjalan museon ja Metsästmuseon kanssa. Kansallismuseon, Tamminiemen ja Urho Kekkonen arkiston kanssa säätiö osallistui Kansallismuseon Presidenttipäivän ohjelmaan sekä Saimaan Ladun, Luumäen kunnan ja Hotelli Salpan kanssa Kotkaniemen melontaviikonlopun ohjelmaan. Säätiö teki yhteistyötä myös muiden säätiöiden kanssa Väinö Tannerin säätiön ideoiman säätiöyhteistyöprojektin puitteissa.

Hallinto

Muistosäätiön hallintoneuvoston uudeksi puheenjohtajaksi valittiin vuosikokouksessa 14.12.2018 Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja Jyri Häkämies kolmivuotiskaudelle 2018–2021 ja uusiksi varapuheenjohtajiksi hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen ja professori Aura Korppi-Tommola, molemmat yksivuotiskaudelle 2018–2019. Hallintoneuvostossa on 30 jäsentä.

Erovuorossa olleet Pirjo Björk, Keijo K. Kulha, Jari Leskinen ja Lea Sairanen valittiin uudelleen kaudelle 2018–2021. Erovuoroiset Peter Fagnäs ja Hilikka Suoanttila eivät jatka neet hallintoneuvoston jäseninä. Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon kaudelle 2018–2021 valittiin hallituksesta erovuoroisina eroavat prikaatikenraali evp Pentti Airio ja diplomi-insinööri Matti Hirvikallio sekä Luumäen kunnanjohtaja Anne Ukkonen ja lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa.

Erovuorossa olleet Pentti Airio ja Matti Hirvikallio jättivät hallituksen sääntöjen mukaisen toimikautensa päättyessä. Samoin erovuoroinen tietokirjailija Maarit Tyrkkö luopui hallituspaikastaan. Erovuorossa ollut Eino Svinhufvud valittiin uudelle kolmivuotiskaudelle 2018–2021. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin Mikko Karjalainen, Marjo Timonen ja Kalle Virtapohja: kaikki kolmivuotiskaudelle 2018–2021. Hallituksessa on 7 jäsentä.

Hallitus kokoontui toimintavuonna viisi kertaa ja piti kolme sähköpostikokousta. Lisäksi oli taloustoimikunta sekä työryhmiä valmistellen vuosikokousta, Suomen hallitusmuoto 1919 -seminaaria, Kotkaniemen uutta näyttelyä ja verkkosivua sekä monia yhteistyöhankkeita.

Asiamiehenä toimi filosofian tohtori Maritta Pohls. Asiamies hoitaa säätiön juoksevat asiat, kokousten valmistelun ja säätiön rahaliikenteen sekä osallistuu talouden hoitoon yhdessä taloustoimikunnan kanssa.

Kirjanpitoa hoiti Reija Tiaisen toimisto ja toukokuusta 2019 lähtien Savon Tilipiste Oy. Säätiön tilintarkastajana jatkoi AltumAudit Oy Ab (Rabbe Nevalainen KHT). Sama toimisto vastaa varatilintarkastajista.

Säätiön vuosikokous

Säätiön vuosikokous järjestettiin 14.12.2018 Ostrobotnialla. Vuosikokoukseen osallistui 14 hallintoneuvoston jäsentä ja kaikki hallituksen jäsenet. Lisäksi kaksi hallintoneuvoston jäsentä oli puhelimitse tavoitettavissa kokouksen aikana. Vuosikokouksen jälkeen laskettiin seppele presidentti P. E. Svinhufvudin patsaalla.

Suomen hallitusmuoto 1919. Svinhufvud, Mannerheim ja valtionpäämiehen asema

Eduskunnan Pikkuparlamentin auditoriossa järjestettiin Kotkaniemi-säätiön, Mannerheim-säätiön ja Mannerheim-museon kanssa 14.12.2018 kutsuseminaari ”Suomen hallitusmuoto 1919. Svinhufvud, Mannerheim ja valtionpäämiehen asema”.

Tilaisuuden avauspuheenvuoron piti Eduskunnan puhemies Paula Risikko. Juontajana toimi muistosäätiön hallituksen varapuheenjohtaja dosentti Marko Paavilainen.

Tilaisuudessa puhuivat:

Professori Martti Häikiö, P. E. Svinhufvud korkeimman vallan haltiana 1918

Kuraattori Kristina Ranki, Gustaf Mannerheim valtionhoitajana 1919

Professori Mikael Hidén, Valtionpäämies Suomen valtiosäännössä

Päätössanat lausui Mannerheim-ristin ritarien säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja vuorineuvos Kari Jordan.

Seminaariin osallistui 118 henkilöä.

Viestintä ja luennot

Syksyllä 2018 aloitettiin toimittaja Viivi Berghemin johdolla muistosäätiön verkkosivujen uudistaminen sekä sähköisen viestinnän kehittämistyö. Pitkän tähtäimen tavoitteena on tukea Kotkaniemi-säätiön verkkosivujen kehittämistä sekä mahdollisesti myös sukuyhdistyksen sivujen. Kotkaniemi-säätiön verkkosivujen sisällöllisenä painopisteenä on Kotkaniemi sekä sen matkailua edistävä aineisto. Muistosäätiön verkkoaineistossa keskitytään Svinhufvud-tietouden edistämiseen.

Muistosäätiön vanhaa verkkosivua päivitettiin useaan otteeseen.

Väinö Tannerin säätiön aloitteesta muistosäätiö kiinnittyi säätiöyhteistyöhön historian opettajien kanssa. Opettajat kutsuttiin tilaisuuteen Valtiomiehesäätiöt ja historianopetus Suomalaiselle klubille 8.11.2018. Martti Häikiö esitteli hanketta HYOL:n syyspäivillä 27-28.10.2018. Hankkeeseen kuului koululaisten videokilpailu, jonka tulokset liitetään itsenäisyys100.fi-sivuston oppilaitososiin.

Muistosäätiön aiemmin Lauri Laaksovirralla ostamat kuvat luovutettiin Museoviraston kokoelmiin ja vapaasti käytettäväksi.

Luennot

- Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Jussi Kivinen edusti muistosäätiötä Turun hovioikeuden Svinhufvud-reliefin paljastustilaisuudessa 28.2.2019.
- Martti Häikiö kertoi Svinhufvudista ja Mannerheimistä Kansallismuseon Presidenttipäivässä 15.9.2019 ja piti 15 muuta Svinhufvudia käsittelevää luentoa eri puolilla Suomea.

Muistosäätiö osallistui hakemukseen Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkistä hallituksen aikaisemmalle puheenjohtajalle lehdistöneuvos Jyrki Vesikansalle.

Kotkaniemi

Peruskorjattuna avatun Kotkaniemen ensimmäinen vuosi ylitti kaikki odotukset. Vuonna 2018 Kotkaniemessä kävijöitä oli 16 108. Kohteen ylläpito ja kehittäminen matkailukohteena toimii hyvin Luumäen kunnan tuella. Toiminnan rahoituksen varmistaa Leader-hanke Kotkaniemi kohillaan. Muistosäätiö seuraa edelleen aktiivisesti Kotkaniemen tilannetta ja ideoi ja tukee sinne uutta toimintaa. Kotkaniemen ajankohtainen tilanne löytyy nettisivulta www.kotkaniemi.fi.

Kotkaniemi-säätiön hallituksen puheenjohtajaksi toimikaudelle 2019–2022 valittiin muistosäätiön hallintoneuvoston jäsen diplomi-insinööri Matti Hirvikallio. Muistosäätiötä edustaa Kotkaniemi-säätiön hallituksessa toimikaudelle 2019–2022 muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja, professori Martti Häikiö. Muistosäätiön hallituksen jäsen varatuomari Eino Svinhufvud kuuluu Kotkaniemi-säätiön hallitukseen edustaen Svinhufvud af Qvalstad sukuyhdistystä.

Hallituksen jäsen toimittaja Kalle Virtapohja ja Martti Häikiö osallistuivat Muistosäätiön edustajina Kotkaniemien näyttelytoiminnan suunnitteluun ja valmisteluun. Uuden vuonna 2020 avautuvan näyttelyn teemana on Svinhufvud, ampumaurheilu ja metsästys. Näyttelytyöryhmässä ovat mukana Suomen Metsästäjäliiton, Etelä-Karjalan museon ja Metsästysmuseon edustajat.

Muistosäätiö osti 200 kpl maisteri Hilikka Suoanttilan kirjaa *Kotkaniemen tarina*. Teosta jaettiin muistosäätiön ja Kotkaniemi-säätiön luottamuselinten jäsenille sekä yhteistyökumppaneille. Pääosan kirjoista muistosäätiö lahjotti Kotkaniemessä myytäväksi. Lisäksi muistosäätiö osti 100 kpl Martti Häikiön *Suomen leijona* -kirjaa ja lahjoitti ne Kotkaniemessä myytäväksi.

Muistosäätiön puheenjohtaja Martti Häikiön 70-vuotispäivän kunniaksi säätiö lahjoitti 500 euroa Kotkaniemi-säätiölle presidentti P. E. Svinhufvudin kuva-arkiston järjestämiseen. Kaikkiaan syntymäpäiväonnittelujen keräys tuotti Kotkaniemi-säätiölle 4 890 euroa.

Muistosäätiö osallistui Kotkaniemi Salpa melontaviikonlopun 23–25.8.2019 järjestelyihin yhteistyössä Saimaan Ladun melontajaoston, Kotkaniemi-Säätiön, Luumäen kunnan ja Hotelli Salpan kanssa. Noin 50 henkeä kokeili ensi kertaa melontaa ja kokeneemmat melojat tekivät Hotelli Salpasta Lemmin retken.

Kirjapalkinto

Vuoden 2018 kirjapalkinto annettiin Senaatti-kiinteistöjen rakennuttajapäällikkö Selja Flinkille teoksesta *Kotkaniemen restaurointialbumi* (2018). Kati Katajisto sai kunniamaininnan teoksesta *Sodasta sovintoon* (Otava 2018) ja Touko Perko teoksesta *Haastaja Saksasta* (Docendo 2018).

Talous

Säätiön taloudenhoitoa leimasivat Kotkaniemen toiminnan tukeminen ja Svinhufvud verkkosivun uudistaminen.

Säätiön taloudenhoitoa on valvonut hallituksen päättämin valtuuksin talousvaliokunta, johon ovat kuuluneet hallituksen puheenjohtaja Martti Häikiö sekä Matti Hirvikallio, Eino Svinhufvud ja Maritta Pohls. Vuoden 2018 alussa säätiölle laadittiin taloussääntö ja sijoitussuunnitelma.

Säätiön hallintokuluissa on oltu säästäväisiä ja sijoitustoiminnassa varovaisia. Talousvaliokunnan ohjeiden mukaisesti muistosäätiö myi omistamansa Amer Sports Oyj:n, Caverionin, Uponorin ja YIT:n osakkeet ja osti myyntituotolla Sampo Oyj:n ja Nordean osakkeita. Tehdyistä osakekaupoista tuloutui yli 40 000 euron myyntivoitto.

Muistosäätiön tilinpäätöksen tulos oli 66 190,91 euroa ylijäämäinen. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 21 930,09 euroa ja osinko- ja rahastotuotot 88 121,00 euroa. Säätiön osakkeiden pörssiarvo 30.9.2019 oli 1 074 006,03 euroa ja käteisvaroja oli 51 379,48 euroa. Erilaiset lahjoitukset on ohjattu Kotkaniemi-säätiölle.

Talousvaliokunnan suosituksesta asiamies uusi säätiön tilikartan ja talousarvion niin, että niiden avulla voidaan seurata säätiön kulurakennetta pitkällä aikavälillä. Säätiön laskuliikenteen hoiti asiamies ja laskut hyväksyi puheenjohtaja. Puheenjohtajan laskut hyväksyi varapuheenjohtaja.

Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei maksettu palkkioita eivätkä he ole saaneet säätiöltä avustuksia. Sihteeri-taloudenhoitajalle on maksettu hänen yhtiönsä kautta korvauksena 5 580,00 euroa. Muutkaan säätiön lähipiiriin kuuluvat eivät ole saaneet säätiöltä avustuksia, lainoja tai muita etuuksia.

Alkanut toimintavuosi 1.10.2019–30.9.2020

Kotkaniemen menestystä tuetaan valmistelemalla vuonna 2020 avattavaa näyttelyä "Svinhufvud ampumaurheilijana ja metsästäjänä". Säätiön päätavoite on edistää Svinhufvud-tietouden kokoamista ja esittämistä kehittyvässä sähköisessä tiedotusympäristössä

Muistosäätiö kutsui luottamuselintensä jäseniä ja yhteistyökumppaneitaan 8.10.2019 hallintoneuvostonsa puheenjohtaja Jyri Häkämiehen johtamalle päiväretkelle Kotkaniemeen. Retken teemana oli Svinhufvudin lakimiestoiminta ja oikeusvaltio. Näin vahvistettiin kuvaa Kotkaniemestä Suomen lakimieskunnan tärkeänä matkailukohteena. Etelä-Karjalan käräjäoikeuden laamanni Hannu Rantalainen kertoi käräjäoikeuksien toiminnasta Suomen oikeusvaltion kulmakivenä. Vierailun yhteydessä avattiin Kotkaniemessä toimiva verkkojulkaisu, jossa esitellään P. E. Svinhufvudin lakimiesuraa.

Muistosäätiön hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Jussi Kivinen, hallituksen jäsen valtiotieteiden maisteri Viivi Berghem ja asiamies Maritta Pohls käsikirjoittivat verkkojulkaisun, jossa kerrotaan P. E. Svinhufvudin pidätyksestä ja karkotuksesta vuonna

1914 sekä Luumäen käräjillä tuolloin esillä olleista jutuista sekä lisäksi luodaan yleiskatsaus autonomisen Suomen oikeuslaitokseen. Osio Svinhufvud lakimiehenä julkaistiin Kotkaniemessä 8.10.2019. Sivu avataan muistosäätiön vuosijuhlassa 13.12.2019.

P. E. Svinhufvudin muistosäätiö

Hallintoneuvosto 2018–2019

Toimitusjohtaja Jyri Häkämies (puheenjohtaja)
 Hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen (varapuheenjohtaja)
 Professori Aura Korppi-Tommola (varapuheenjohtaja)
 Alivaltiosihteeri, eläkkeellä Heikki Aaltonen
 Puheenjohtaja Pirjo Björk
 Prikaatikenraali evp Pentti Airio
 Puheenjohtaja Timo Erkkilä
 Professori Seikko Eskola
 Europarlamentaarikko Heidi Hautala
 Diplomi-insinööri Matti Hirvikallio
 Kansanedustaja Anneli Kiljunen
 Filosofian tohtori Keijo K. Kulha
 Dosentti Lasse Laaksonen
 Dosentti Jari Leskinen
 Ministeri Jari Lindström
 Professori Ohto Manninen
 Filosofian tohtori Vesa Määttä
 Kulttuurineuvos Eero Niinikoski
 Dosentti Jyrki Paaskoski
 Valtiopäiväneuvos Mikko Pesälä
 Maakuntaneuvos Timo Puttonen
 Dosentti Hannu Rautkallio
 Dosentti Heikki Roiko-Jokela
 Puheenjohtaja Lea Sairanen
 Vuorineuvos Ebbe Sommar
 Puheenjohtaja Hilikka Suoanttila
 Ylijohtaja Anneli Taina
 Kunnanjohtaja Anne Ukkonen
 Pormestari Jan Vapaavuori
 Lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa
 Professori Mikko Viitasalo

Hallitus 2017-2018

Professori Martti Häikiö (puheenjohtaja)
 Dosentti Marko Paavilainen (varapuheenjohtaja)
 Valtiotieteiden maisteri Viivi Berghem

Apulaisprofessori Mikko Karjalainen
Varatuomari Eino Svinhufvud
Johtaja Marjo Timonen
Toimittaja Kalle Virtapohja

Filosofian tohtori Maritta Pohls, sihteeri, taloudenhoitaja / asiamies